

KULTUUR

Esietendub „Mäletan / Ei mäleta“

5. juunil esietendub Laur Kaunissaare lavastus „Mäletan / Ei mäleta“. Etendus toimub EKP arhiivi nüüdseks suuresti unustatud hoones Tõnismäel (Tõnismäe 16/1). **EPL**

Enampakkumisele läheb Aili Vindi ainulaadne teos

Vernissage'i galerii kevadoksjonil 30. mail pannakse enampakkumisele tuntud meremaalija Aili Vindi 1977. aastal valminud õlimaal „Õhtune järv“, mis on ainuke

päikeseloojanguga järvemotiiv kunstniku loomingus. Teose alghind on 25 000 eurot. Oksjonitööde valikus on Kaljo Põllu, Malle Leisi ja paljude teiste teoseid. **EPL**

IN MEMORIAM

Temaga kohtudes oli tunda positiivsuse kiiri

Foto: Vambola Salupuu

Tõnu Kilgas Bony Kancianu ja Annika Tõnuri Stasyna Imre Kálmáni „Silvas“ 1995. aastal Estonias

Eile lahkunud armastatud laulja ja näitleja Tõnu Kilgas oli tõeline artist.

Tiina Kruus, Peeter Kormašov
kultuur@epl.ee

Kogu elu teatri keskel elanud ja seda armastanud Tõnu Kilgas sündis Tartus. Tema vanemad olid Vaneuise teatri näitlejad Ellen Kaarma ja Lembit Mägedi. Nii nagu tema ema, viisid ka Tõnu Kilgast esinemised üle Eesti. Lähedased on varem meenutanud, et ta oligi nagu Nipernaadi – hingelt romantik, kes rändas ringi.

Trubaduuri elukutse nõuab pidevalt teel olemist ja esineja peab rahva ette

astudes andma endast kõik. See pole kerge. Kilgases oli piisavalt sügavust ja nukrust, et muusikat usutavalt ja tundeiselt esitada.

Samuti oli temas see artisti võlusäde ja soojus, millega ta publikult võlus. Esinejana oli ta karismaatiline ja veenev – just nagu Georg Ots, keda Tõnu Kilgas kehastas meeldejäädavalt filmis „Jan Uuspõld läheb Tartusse“.

Kilgast on meenutatud kui kõrge töömoraaliga näitlejat ja solisti, kellega kohtumine jäi temaga kokku puutunud inimestele alati eredalt meelde. ●

Tõnule mõeldes meenub tema naeratus

Arne Mikk

lavastaja ja pikaegne estoonlane

Tõnu Kilgas oli väga rõõmsameelne inimene ja need positiivsuse kiired peegeldusid temaga kohtudes alati. See kajastus ka tema laval olemises. Tal oli elus probleeme, aga see, kuidas ta lavale tul-

les need unustas, publikuga suhtles ja nad kaasa tõmbas, oli midagi sellist, nagu oli kunagi Estonia laval Endel Pärnal. Ta tuli, tervitas ja kõik olid tema käes.

Tõnu lahkumine muudab operetilava kindlasti tühjemaks ja nukramaks, aga meie, inimeste, saatus ongi selline, et

me sünnime ja sureme. Ent mida ilusama mälestuse ja pärandi inimene oma töö kaudu meile lahkudes jätab, seda kergem on ka seda rasket momenti üle elada.

Tõnule mõeldes jääb alati silmade ette tema naeratus. Ma arvan, et publik tunnetas seda ja hoiab teda oma südames.

Väljast oli Tõnu helge ja särav

Raivo Suviste

„Õnne 13“ produtsent

Kilgase lahkumine mõjus väga ootamatult hoolimata sellest, et teadsin tema haigusest. Aga kui inimene rääkis sügisel oma seisundist optimistlikult, loodad, et ta tuleb sellest välja.

Minu mälestused Tõnust ulatuvad kaugemale seriaali „Õnne 13“, kus Tõnu kaasa tegi, algusest. Mul on eraldalt meelest tollases laevastiku ohvitseride majas etendunud muusikal, kus Tõnu osales – just tema särava osatäitmisest pärast. Noorena vaatasin ära kõik operetid, kus Tõnu mängis. Peale selle, et ta laulis, oli ta ka hea näitleja ja temas oli tohutult sarmi, mida on operetis vaja. Tema osatäitmised jäid alati meelde. Tal oli pauerit ja ta põles mingil ajal heleda leegiga, küllap see ka kulutas inimest. Ma ei oska öelda, kas see mõjutas Tõnu elukäiku, aga elurõõmu jätkus tal alati. Helge ja särav oli ta väljastpoolt. Ma ei mäleta, et ta oleks kellestki halvasti rääkinud – Tõnu oli loomult hästi positiivne.

Tõnu Kilgas

13.8.1954 – 25.5.2021

- Tartus sündinud laulja (bariton) ja näitleja lõpetas 1977. aastal Heino Eller nimelise Tartu muusikakooli laulu ja koorijuhtimise erialal.
- Aastatel 1976–1984 töötas ta Vaneuises ja 1984–2001 Estonias, hiljem Vanalinna teatris.
- Hiljem jätkas laulmist ja näitlemist vabakutselisena.
- Tõnu Kilgas astus üles paljude teatrite lavadel ligi 50 rollis. Ooperi-, opereti- ja draamarollide kõrval esines ta raadios ja televisioonis.
- Kilgas oli kauaaegne Viru varietee solist ja 1970-ndate algul ka legendaarse rokkansambli Fix laulja.
- Ta on mänginud filmides „Inimene, keda polnud“ (1990), „Rahu tänav“ (1991), „Need vanad armastuskirjad“ (1992) ja „Jan Uuspõld läheb Tartusse“ (2007).
- 1993. aastast kehastas Kilgas telesarjas „Õnne 13“ Harry Ahvena tegelaskuju.
- Tõnu Kilgase viimaseks rolliks Estonias jäi Pelikan 2015. aastal esietendunud Kálmáni operetis „Tsirkusprintess“.
- Tõnu Kilgasel on neli tütart.

Veel mõne kuu eest lootsime, et ta lööb suvistes etendustes kaasa

Aarne Valmis

Vana Baskini Teatri juht

Tõnu on meie teatris peaaegu igal aastal mänginud, mis tükis kaasa teinud, vahel ka kõigis lavastustes. Viimases lavastuses „Armastus mälukaotusest“, mis pidi suvel ringles minema, õppis lavastaja Eero Spriit Tõnu rolli selgeks, sest teadsime, et Tõnu tervis on kehv. Saatsin paar kuud tagasi talle esinemiskohtade nimekirja 14 etendusega, natuke

se aja pärast vastas Tõnu, et ära minuga arvesta, tervis vilets. Me lootsime, et ehk ta saab haigusest jagu, sest on ennegi saanud. Mõni kuu tagasi arvas Tõnu, et tema kaasalöömine on võimalik. Kolmapäeval ilmub reklaam, mille põhjal Tõnu justkui etenduses kaasa teeks...

Oleme näinud teatris erinevat Tõnu. Kui ta alguses oli lõbusama natuuri, viskas nalja ja võttis napsu, siis hiljem ta alkoholi ei tarvitanud ja oli natuke tagasihoidlikum.

Aga pikkadel vaevastel bussisõitudel väljasõidu etendustele hoidis tihti just tema tuju üleval.

Tõnu oli vahel nõudlik. Mäletan meie vaidlusi, kui ta pidi laval kehastama pangajuhti, siis oli ta häiritud, kui meie väike teater polnud nõus ostma selle rolli tarvis kallist ülikonda. Meie arvates ei oleks vaataja mitme meetri kaugusest kuidagi aru saanud, kas tegemist on Baltmani või Bossi ülikonnaga, aga Tõnu jaoks oli see oluline vahe.